Emro Science and Education
Open-access scientific journal
Journal homepage: https://journal.emro.uz

OPEN ACCESS

CONFERENCE PAPER OPEN ACCESS

Vol. 1 No. 1 (2023) · "Axborot oqimlari va intellektual tizimlarning ijtimoiy, iqtisodiy va texnik-texnol... DOI: 10.5281/zenodo.24319077

materiallar to'plami

PHP VA MYSQL TEXNOLOGIYALARI YORDAMIDA AXBOROT TIZIMINING BOSHQARUV KONTENTINI YARATISH

Andijon mashinasozlik institute, 4-bosqich talabasi Tillaboyev Shuhratbek Muxammadillo o'g'li

Annotatsiya. Ushbu maqola PHP va MySQL texnologiyalaridan foydalangan holda axborot tizimini boshqarish tarkibini ishlab chiqish va amalga oshirishni o'rganadi. U asosiy texnologiyalar sifatida PHP va MySQL integratsiyasiga e'tibor qaratib, axborot tizimini boshqarish echimini yaratish bilan bog'liq jarayonlarni chuqur tahlil qiladi.

Kalit so'zlar. PHP va MySQL texnologiyalari, HTML, CSS, ma'lumotlar bazasi, funksiya, xavfizlik, axborot.

PHP (Personal Home Page tools) interpretatsiya qilinuvchi web – sahifaga interaktiv elementlarni qo'shuvchi PERL tiliga o'xshash dasturiy tildir. PHP tilida yozilgan dastur HTML – hujjatga dasturiy ilova kabi qo'shiladi: hujjatning interaktiv elementi qo'shilishi kerak bo'lgan joyga PHP senariysi qo'yiladi. ASP texnologiyasi

ASP (Active Server Pages,) serverning aktiv sahifalari JavaScript va RNR dasturiy tillari kabi faoliyat ko'rsatuvchi yana bir texnalogiyadir. Web – sahifani ASP texnologiyani qo'llash yordamida interaktiv ko'rinishga keltirish uchun uning dasturiy ilovasiga Java va C# dasturiy tillariga o'xshash tuzilgan makrotilda yozilgan skript qo'shiladi.Yozilgan skript serverda bevosita interpretatsiya qilinadi va bajariladi. Shundan so'ng ASP stsenariy natijalari qo'shilgan tayyor html – hujjat foydalanuvchi brouzeriga jo'natiladi. Bundan shu xulosa kelib chiqadiki, ASP texnologiyasi tatbiq qilingan web – sahifaga foydalanuvchi kompyuterida qanday dasturiy t a'minot o'rnatilganining ahamiyati yo'q. ASP texnologiyasi hamma serverlarda ishlamaganligi uchun server turining ahamiyati kattadir.

Jahon o'rgimchak to'ri (World Wide Web) ning barcha informatsion manbalarini ikkita katta sinfga bo'lish qabul qilingan: sahifalar va uzellar yoki saytlar. Web – sahifalar deb, murakkab bog'lanishlari va multimediali resurslari bo'lmagan oddiy matnli sahifalar tushuniladi. Web-uzellar y a'ni saytlar – deganda o'ziga sahifalarni birlashtirgan tizim tushuniladi. Boshqacha aytganda uzel minglab hujjatlarni o'zida birlashtirgan, ko'p sonli bog'lanishga ega, multimediali murakkab tizim tushuniladi. Dreamweaver paketi - bu ko'p qirrali dastur. Uni alohida sahifalar yaratish uchun oddiy gipermatnli hujjatlar tahrirlagichi sifatida ham ishlatish mumkin. Bundan tashqari dastur har qanday murakkablikdagi Web-uzellarni ham yarata oladi.

PHP va MySQL texnologiyalari yordamida axborot tizimining boshqaruv kontentini yaratish haqida quyidagi m a'lumotlarni taqdim etaman:

1. PHP (Hypertext Preprocessor.PHP, dinamik veb ilovalar yaratish uchun foydalaniladigan tarmoqli skriptlash tili hisoblanadi. PHP skriptlari veb sahifalarni generatsiya qilish, foydalanuvchidan m a'lumotlar qabul qilish, m a'lumotlarni MySQL m a'lumotlar bazasiga yozish va undan o'qish, shuningdek veb ilovalarni boshqarish uchun ishlatiladi.

Published: 10.11.2023

Cite this article: Tillaboyev Shuhratbek Muxammadillo o'g'li (2023). PHP va MySQL texnologiyalari yordamida axborot tizimining boshqaruv kontentini yaratish. Emro Science and Education, 1(1). https://doi.org/10.5281/zenodo.24319077

© 2023 The Author(s). Published by Emro Science and Education. This is an open access article.

2. MySQL. MySQL, bepul va ochiq manba m a’lumotlar bazasi tizimi hisoblanadi. Uning yordamida ma’lumotlarni tizimlamoq, saqlamoq, yangilamoq va so‘rovlar orqali izlash oson bo‘ladi. PHP bilan birlashganida, MySQL m a’lumotlar bazasini qo‘llash, axborotni saqlash va uni boshqarish juda qulay bo‘ladi.

Axborot tizimining boshqaruv kontentini yaratish uchun asosiy qadamlar:

1. Ma’lumotlar bazasini yaratish. MySQL ma’lumotlar bazasini yaratish. Bu ma’lumotlar bazasida ma’lumotlar, masalan, foydalanuvchilar axborot tarkibi va boshqalar saqlanadi.

2. PHP skriptlarini yaratish. PHP orqali sahifalarni generatsiya qilish uchun kerakli skriptlar yaratiladi. Bu skriptlar, foydalanuvchidan kiritilgan m a’lumotlarni MySQL ma’lumotlar bazasiga yozish va undan o‘qish, sahifalarni dinamik ko‘rsatish va boshqaruv funksiyalarini bajarish uchun ishlatiladi.

3. Foydalanuvchilar uchun interfeys yaratish. Foydalanuvchilar sahifalarda ma’lumotlarni kiritish, ko‘rish va boshqarishlari kerak. Buning uchun HTML va CSS yordamida foydalanuvchilar uchun interfeys yaratish mumkin.

4. Formalar va saqlash. Foydalanuvchilar tomonidan kiritilgan ma’lumotlarni qabul qilish uchun HTML formlarini ishlatish mumkin. PHP skriptlar foydalanuvchidan kiritilgan m a’lumotlarni tekshirish va MySQL ma’lumotlar bazasiga yozish uchun ishlatiladi.

5. Ma’lumotlarni qidirish va tahlil qilish. M a’lumotlarni MySQL dan o‘qish va o‘rganish, kerakli m a’lumotlarni qidirish, filtirlash, tartiblash va tahlil qilish uchun SQL so‘rovlarni ishlatish mumkin. Natijada, foydalanuvchilar uchun m a’lumotlar oson qidiriladi va ko‘rsatiladi.

6. Monitoring va xavfsizlik. Axborot tizimini monitoring qilish va xavfsizlik so‘rovlarni hal qilish muhimdir. PHP va MySQL tizimini xavfsizlikni ta’minlash uchun kerakli usullarni qo‘llash lozim.

7. Ma’lumotlarni yangilash va o‘chirish. Foydalanuvchilar tomonidan kiritilgan m a’lumotlarni yangilash, o‘chirish va tahrir qilish imkoniyatini t a’minlash.

8. Saqlanayotgan ma’lumotlarni tahrirlash. Ma’lumotlarni saqlash, ko‘rish va tahrirlash uchun maxsus skriptlar va boshqaruv paneli ishlab chiqish. Bu orqali, tizimni boshqaruvchi axborotni o‘zgartirish va yangilash olishadi.

9. Xususiy funksiyalar. Kerakli bo‘lgan xususiy funksiyalarni qo‘shish, masalan, ma’lumotlarni tekshirish, e-mail xabarlarini jo‘natish, statistikani yaratish va boshqalar.

10. Monitoring va statistika. Tizimni monitoring qilish, xato va muammolar haqida ma’lumotlarni yig'ish va statistikani yaratish.

11. Ishlatilgan texnologiyalar. PHP va MySQL tizimlarini yangilash va qo‘shimcha texnologiyalarni qo‘llash, masalan, AJAX, JavaScript, API-integratsiya va boshqalar.

Umuman olganda, PHP va MySQL yordamida axborot tizimining boshqaruv kontentini yaratishning asosiy qadamlari bunday. Biroq, barcha lozim bo‘lgan tuzilmalarni va funksiyalarni tizimga moslashtirish lozim, chunki har bir axborot tizimi o‘zining maqsadlari va talablari bo‘yicha o‘zgaradi.

ADABIYOTLAR

4. Carlos Coronel, Steven Morris, and Peter Rob. - "Database Systems: Design, Implementation, and Management". Cengage Learning. 2016.
5. Raghu Ramakrishnan and Johannes Gehrke. - "Database Management Systems". McGraw-Hill Education. 2002.
6. Michael J. Hernandez. - "Database Design for Mere Mortals: A Hands-On Guide to Relational Database Design". Addison-Wesley Professional. 2013.

ANDIJON MASHINASOZLIK INSTITUTI
IB&KT
FAKULTETI
2022